

PREUS

Artá Un trimestre	1'50
A fora any	7'00
Al Extranjer id.	10'00

Número solt
0'10 cts.

SEMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 23 Setembre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

EN TORN DEL PROJECTE

Siem persistents

“De fer be no mos n’hem de cansar mai”. Aixó ha d’esser un axioma que hem de tenir present en totes ocasions i especialment quand se mos ne presenta una de fer algún be.

Si volem arribar a ésser alguna cosa, tant individual com col·lectivament hem de pendre per norma la santa perseverància; aixó és, no cansar-nos mai, per dificultats i entrebanes que devau se nos presentin. Un homo que arriba a conquistar-se un nom, que adquireix profundament una ciència, que consegueix fer una fortuna etc. ho logra en la gran majoria dels cassos, a forsa de persistir furonant sobre el mateix punt, no reculant mai per grosses que li semblin les dificultats que se li presentin. I d’aquesta manera trionfa i consegueix son ideal.

Igualment passa en els pobles. Aquests han de crear ideals col·lectius d’instrucció, embelliment, moralitat, sport, religiositat i tants d’altres que

son un honor pel poble qui les assolix, i tampoc han de parar fins a veurer-los realisats. I son tants els ideals an a que pot aspirar un poble. La nostra estimada vila casi tot heu tenia per fer: Escoles, passetjos, ornaments, etc i sembla que de fa una trentena d’anys an aquesta part ha marcada l’orientació cap a l’embelliment, i a ell hi van els individus i heu va la totalitat.

Un artaneuc que és al extranjer i no ha vengut dins el temps indicat, sens dupte ha de notar un canvi grossissim en l’estètica del poble perque així les cases particulars, com els edificis públics han experimentada uua transformació molt notable. Sembla que l’ideal d’embelliment se mos na infiltrat a tots.

No cal, idó, en aquest punt sino fer tots de la nostra part lo que poguem perque l’esperit, públic persistesca amb aquesta idea, que continui dispost a fer esforços per consumar l’ornamentació del nostre poble. I aquests esforços s’han de fer sempre que les ocasions se presentin.

Ara mateix, tenim el projecte hermosissim d’aixecar un monument que perpetui la memoria del Vble. Pare Fr. Antoni Llinás. Amb el projecte de monument hi entra tota la reforma de les escales del Convent que’l ferán vistósissim i digne d’esser mostrat an els turistes que visitin la nostra vila. La ocasió s’ha presentada amb motiu de la Peregrinació General Franciscana que pel maig d’aquestany qui vé s’ha de fer aquí, i sino la aprofitavem seria un desmérit per la generació actual que mereixeria l’estigma de l’ingratitude.

Que no mos socceesca lo que a la commemoració del «any de la peste,» que no passá d’un projecte ben realisable, però que no concrecioná a pesar d’haver arribat a tenir tot l’ambient preparat. Avui contariem amb un monument més, l’obelisc de la Plassa del Conquistador qu’hauriem aixecat sense gran esforços.

El monument al P. Antoni Llinás ha de passar de projecte, s’ha de dur a la realitat. Prest se cridarà una reunió a posta per donar a conèixer

l'idea i recullir impressions. Acudiguem-hi tots, i si volem tots amb un petit esforç el tindrèm.

A. F

L'ensaimada

El famós literat i pintor català a na qui tant deu Mallorca, perquè el seu pinzell i la seua ploma l'han donada a conèixer arreu del món, va publicar amb el pseudònim *Xarau* aquesta peça literària sobre la nostra ensaimada que pel regust que té qu'estam segurs que plaurà als nostros lectors la volem reproduir. Díu:

L'ensaimada mallorquina és d'una pasta misteriosa. Aquella tobor, aquell bufat, aquell estarrufament, aquella solidesa volàtil, aquella espessor diguem-ne etèrea, no es poden confondre amb res del món.

El menjar-se una ensaimada mallorquina no és rosegar, ni xuclar, ni mastegar, ni xarrupar, ni beure. És una mena de fluid que ompla la boca de dolcesa i que no se sap on s'encamina: si coll avall o nas amunt. Un cop gaudit el que té, s'evapora ella mateixa sense que el ventre en tingui esment. Un se diu: "Jo se del cert que he sentit una sensació delectosa que m'ha passat per lo més pregon dels sentits i ha desaparegut en el no Res". L'ensaimada és com la claror. Se rep i se sent i retorna sense deixar rastre en el cos. L'atipar-se d'ensaimada és com pendre una solejada. Nodreix i escalfa, i no en parlem més. Com tants misteris de la terra, morirem sense porer-la entendre.

Piini i Strabò crec que ja en parlaven en les seues obres completes, que no havem tingut temps de fullejar, perquè a Mallorca no es té temps de res. El primer parla d'una pasta dedicada a Minerva, allí a Delfos, que sols podia criar-se a les vores del mar llati (que allavors no era llatí) i estem segurs que era l'ensaimada, el i segon en un dels seus viatges que va fer pel "Mare Nostrum" (i allí on diu "Nostrum" vol dir "Seu") al passar per Formentera, diu que li varen donar un nèctar fet d'una certa pasta-flora i que els mari-

ners al provar-la van entonar una lloança als Deus llars i a les Deesas llares, i en varen dur mitja dotzena al temple d'Astarté d'Ivica, perquè els sacerdots, del tal temple, se les mengessin en nom de la tal deesa, lo que prova, palesament, que ja aquell nèctar no era beguda, havia d'esser els fonaments de lo que avui és l'ensaimada: menjar de deus i de redèus, de sacerdots i classes passives.

De l'Edat mitja, tan obscura, no havem pogut trobar cap manuscrit que en parli ni que l'anomeni. El mateix beat En Ramón Lull, que en el seu llibre portentós de "Contemplacions" i altres cosetes, parla de tantes maravelles, no l'havia contemplada, i si en menjava s'ho ha callat per motius, tal volta, d'ascetisme. El tenir forma de turbant ens fa creure que els alarbs la coneixien i l'estimaven, però no tenim res que ens ho demostrí, ni cap document migeval; però si en l'Edat mitja no figura ni an els Códices més incunables, a l'arribar al Renaixement i descobrir-se les Amèriques, la pasta local que estudiem va assolir els millors jorns de gloria. D'allò en va venir la xacolata, i tots sabem que amb la xacolata l'ensaimada passa a esser un símbol, un dogma i una tradició. El "soconusco" i el "sucamenjo" no poden anar separats. El dia que l'un desaparegués l'altre moriria d'anyorança i s'hauria perdut una fita de la bella illa de Mallorca.

Perquè ho és tant de mallorquina l'ensaimada, que s'ha provat de fer-la emigrar i no se ha pogut. S'ha portat la farina, el sucre, els forns, l'aigua, el greix, els que la fan i els que la vetllen; l'han pastada els mateixos homes, l'han cuita amb pins de Formentor, i lluny de Mallorca ha fracassat. La forma ha sortit, però el fondo, mai! La pasta hi era, però l'esperit s'havia volatllizat. Quedava el cós i no hi havia l'ànima, i per més que fessin i desfessin, l'ensaimada sortia fòssil d'excavació, de museu; no batejava, no tenia sang ni cèlules, ni cèdula de nirvis. Sortia del forn que ja era antiga, feta pols i cendre de mómia, i com que perduda l'essència havia perdut el misteri, aquell fluid es tornava pasta i, oh càstig de l'emigració! fins feia de mal pair.

El secret de que l'ensaimada només floreixi an aquesta illa s'ha de cercar en lo més ignot. Els anàlisis no demos-

tren res. Els químics més eminents s'hi perden i els forners també. Tal volta els moviments curvilinis o els principis fundamentals de Newton ens guiarien. Tal volta els moviments d'inèrcia d'En Huygens o els vents cardinals o la brújula, poden influir en una pasta que no és materia, en una pasta que no hi ha qui la pasti. Laplace, ja diu que lo invisible influeix damunt de lo visible, i Kant és del mateix parer, així és, que té de cercar-se la solució d'aquest problema en lo més amagat de la ciencia.

Nosaltres, modestos pensadors, creim que hi pot influir el mar, quan aquest mar és mediterrani i volta a una illa, perquè... sí illa. El mar en tot temps ha tingut misteris que encara no s'han esbrinat amb mètode i precisió. El mar, anavem a dir que és una capsa tancada, però no ho volem dir, perquè no ho és. El mar és obert a tots els naufragés. Les mateixes marejades trastornen d'un modo desconegut a les plantes com a les persones. Una illa que no és altra cosa que un cercle d'aigua ple de pedra, i un pilot de pedra voltat d'aigua i (que encara no sabem prou bé si va omplir-se primer o va buidar-se), també podrien esser causes de la qüestió que tractam. Tot això son motius incerts que podrien donar peu a un estudi conscient del "perquè" i el "com" de l'ensaimada, amb totes les conseqüències, estudis que ens pensem fer així que tinguem uns quants anys en vaga pera dedicar el nostre esforç en pro de qüestió tan espessa.

Mentrestant mengem l'ensaimada: si és que l'ensaimada es menjar, i flairem-la, si és que és una flor, i suquem-la, si és per sucamullá, però si, mengem-la a Mallorca, que hi ha aliments que son d'esperit regional. L'ensaimada és una substància que no pot ésser sindicada. L'obrer, arreu, podrà menjar-ne si és que li plau, però ella, en si, no será mai lo que s'en diu una qüestió sindicalista, ni internacional, ni obrera.

Xarau.

Tradició Gabellina

Venguent els moros una vegada per les nostres costes feren presoners a dos homos anomanats (a) As

d'oro i (a) Cosset (Bartomeu Melis),
Els-e destinaren a prestar servici
a la fregata «La Negra».

En una de les seues correrries arri-
baren a les costes de Palestina i
visitaren Jerusalem i Jericó. En
aquesta derrera ciutat un d'ells re-
cul una flor i la dugué sempre [amb
ell.

Quant, pogueren alliberar-se del
cativerí d'aquells corsaris tornaren
a Capdepera.

El posseïdor de la *Flor de Jericó*
encara la portava, essent com és
natural com pletament seca.

Aquesta flor seca tenia la propie-
tat de que posant-la dins aigo s'
obria lo mateix que verda, i al tor-
nar-la treure a defora de l'aigo s'es-
trenyia lo mateix que una flor mus-
tifa.

Segons assegura un testimoni de
vista que ja té més de noranta anys,
la figura d'aquesta flor era molt
consemblat a les que deim trompe-
tilla.

Aquesta flor s'ha perduda, si be
diuen que la posseeix certa casa
particular, que anomenen.

Marfil

DEL SOMRIS DE L'ILLA BLAVA

Cant de les vermedores

Ara arribam de vermar
de dins ca'n Pere Vallesa (1)
Venim plenes, a vessar,
de bullenta juvenesa.

Per aquest carrer desert.
passá la gent vermadora,
apenes havia obert
son immens ventall l'Aurora.

La carícia penetrant
de les frescors matineres,
desxondia el vostre cant
abans que les cadernerres;

i el bell cant a'cava el vol
i frescament s'espandia
sortint a camí an el sol
sorrer, qui encara dormia...

Bè prou va treure l'ull,
feragitant la peresa.

encara el cap ens en bull
i en tenim la sang encesa.

II

Devall els pampols rosats
on el fruit calent s'esquiva
nostres dits eran sobtats
com si tocassin carn viva.

En volada somnolent
les aus passaven sorreres...
un sant resplendor d'argent
tenien les oliveres.

Una remota frescor
ens trametia la serra;
sentíem la bullentor
ardent de la mare terra.

Som ubriagues de llum,
de blavor de les altures
de cançons i de perfum
de tantes coses madures!

III

Allá al bell fons de llevant
d'un llempegueig incessant
un nuvolat s'encastella
s'inflama la ciutadella.

Es la tempesta autumnal
plena de trons i de pluja
qui ens fa la visita anyal...
Es la tempesta qui pujal.

Quant el tró rodolará
desenteulant les teulades,
quant el llamp fulgurará,
en serem aborronades,

a devall del llençol blanc,
despertes i mal segures...
Cau, ho pluja, que ets la sang
de les veremes futures!

(1) Fragment de cançó popular

Miquel Costa i Llobera.

LA MAINADA

Hem rebut el número 67 del popu-
lar setmanari LA MAINADA, el
qual, entre altres, publica [els arti-
cles següents:

De vuit en vuit, per X.—*De les co-
ses que passen*: «El vestit de Prime-

ra Comunió,» per P. Maurí Ribas:
«Ma patria,» per Enric Rafel.—*Als
nostres poetes*: «La pastoreta,» per
Jaume Pumarola; «Tramuntana,»
per Lluís Garriga; ***, per Maria
Neus.—«De quant jo anava a estu-
di,» per Jaume Bosch i Barrera.—
Et que ens conta l'avi: «El llop i la
llebra,» per l'Avi Tomás.—*Per a les
nenes*: «El gegant encantat,» per So-
fia Cortés; Páginenses tívals: «La
Sardana,» per S. C.—«El ruc i la ca-
bra» (faula), per Dionís Estruch.—
La cuina i els postres de les nenes, per
Ignasi Doménech, i nombrosos di-
buixos, després de les seccions de
costum.

Demés, publica el plec núm. 6 de
la formosíssima novel·la d'En J. Je-
suald Blabé, «Jovita» i com a suple-
ment, reparteix «El Romani,» conte
de l'Avi Tomás.

Ajuntament

Sessió del 27 d'Agost

Presidida pel Batle D. Joan Casellas
se tengué la sessió ordinària a l'hora de
costum, i se llegí i aprová l'acta de
l'anterior i ademés s'acordá:

Primer Donar compliment a la cir-
cular de l'Administració de Contribu-
cions relativa a alteracions que deuen
fer-se en els Registre Fiscals d'Edifi-
cis i Solars.

Segon Aprovar i pagar el conte del
picapedrer Mestre Mateu Obrador de
454'30 ptes. per fer els bancs de pedra
de la Plassa del Conquistador.

Tercer Cumplir lo preceptuat a les
circulars recents referents als recàrregs
establits sobre la riquesa rústica i ur-
bana.

Quart Fer immediatament la nete-
ja del torrent del Millach en tot el tros
que lliga amb la Carretera de Capde-
pera venguent a pública subasta la te-
rra que s'hi trópiga.

Quint Omplir de mescla els fo-
rats que deixen les teules en la gornisa
del Corter de la Guardia civil, que
s'umplen de nius de gorrións.

Sext Posar les passadores del to-
rret de Sa Carretera Veya a la part
més estreta.

Després de dar compte el Batle dels
treballs dels caminera, aixecá la sessió.

El nou local escola

Havíem promés ocupar-nos del nou local escola i avui volem fer-ho perquè la passa que ha donada l'Ajuntament cap a la millora de l'ensenyansa val la pena de ser comentada.

Fins ara els nostros locals-escoles, si be tenien grans dimensions, eren tallats a l'antiga, i més ho era l'organització de l'ensenyansa perquè avui en dia ja no té raó d'existir l'antiga escola unitaria. Avui, amb l'arrendament de la casa n.º 16 del carrer de Bellpuig s'ha donada la primera passa per resoldre definitivament el problema escolar en la nostra vila.

En aquest local s'ha pogut disposar de dues sales que encara que petites, reuneixen condicions i amb elles s'ha pogut ja establir en principi la graduació.

En la Sala de baix s'hi ha establert el grau, diguem-li preparatori aont hi van tots els nins que no saben encara resoldre les operacions fonamentals de l'Aritmética, que esterrossen en la lectura, i que no saben escriure dictat. Està dirigit aquest grau pel mestre D. Mateu Melis.

En el primer pis hi concorren tots els nins que ja posseeixen els coneixements dits en el paragraf anterior i regeix aquest grau el mestre D. Andreu Ferrer.

Ademés en el primer pis hi està instal·lada la Biblioteca Circulant, i els dos mestres posseeixen altra sala cada un per Museu i saïeta per rebre. Comú als dos hi ha un pati per esbarjo dels atlots i un terrat aont s'està instal·lant un observatori meteorològic i diàriament hi fan ja els alumnes les observacions més elementals que anoten en fulletes adequades.

Amb aixó se pot veure que amb el nou local s'ha donada una passa en avant i que l'ensenyansa amb ell estarà molt millor atesa que no en els vells. Però cal tenir en compte que escoles graduades de deus sales no s'en troben casi en lloc i que se conseguirien molts millors resultats si la graduació se pogués fer entre tres o quatre mestres. Per aixó seria d'aplaudir que l'Ajuntament amb un esforç més establís pel seu conte i regit per auxiliars de la graduada, una nova secció que podria ésser la preparatoria.

Mes, si així ho acorda tengui en compte que poc se conseguiria si no se fes complir l'ensenyansa obligatoria. Si cream escoles i les escoles son buides, tot son diners tirats en va. I encara que conseguiguem que s'umplin els primers graus, aixó és de nins menors de vuit anys, qu'és quant fan menos falta a casseva, convé recordar que en aquesta edat els coneixements no queden fortament gravats i passat algun temps dins la seva abandonada intel·ligencia no hi quedarà res, si no segueixen en les escoles fins a tretze o més anys.

Per aixó nos atrevim a recomanar a la nostra digníssima primera Autoritat que una volta atesa la vila de locals i mestres, sigui conseqüent en exigir als pares l'esforç i el sacrifici de afluir-se dels petits guanys dels seu fills i les enviïn a escola a tots, lo qual serà amb el temps en benefici propi i de la nostra població.

Nota Agrícola

Deciem en una de les anteriors notes que l'oliva anava capitant bé. Ara estam ja en el principi de la cullida, se fa el *torró* i Poli surt bó. Les tafones están en marxa i les esperances de una bona temporada se van consolidant.

El pobles de la Comarca gaudeixen dels bons esplets d'oliva, perquè tot hom se'n unta, els pobres i els rics.

Els pobres amb les *pallucates* i amb la recolecció, feina en la qual intervenen, si importa, les famílies enteres nins i grans, atreplegant una partida de dobbés amb els jornals a deu reals les dones i de quatre an amunt els al lots i segons les edats.

Els fruitals donen mal compte les figueres han atropellat la maduració; uns han pogudes secar les figues amb tanta abundor com altres anys, altres no tant i els porcs les despatxen. El preu es molt baix; segons les nostres informacions, les figues seques de Sa Colonia que solen servir per fer lluir les caixetes d'exportació i que a França son de les més apreciades, no arriba encara a 18 pús. quant aquest any passat se pagaven a 30, 35 i 40.

Els pomerals un desastre, tot per terra, corcat i fet malbé, semblen verta-

deres catifes les solades que hi ha de vall les pomeres.

I així de les altres fruites.

De les hortolisses, unes bones, com les tomatureres, altres dolentes, com els prebes, així és que el preu dels prebes está molt alt.

La nostra plassa tots els diumenges está plena de melons i sindries que duen de Manacor, despatxant-se tot, apeser de ésser les fruites més cares i dolentes baix del punt de mira del seu valor com a aliment.

Els moniatos que umplen un sens fi de corterades sembla que van bé, tenim bones impressions per algunes mostres que n'hem vist.

Ll. Garcias

De Son Servera

Per noticies d'origen fidedigne hem sabut que la societat Hípica de Palma d'acord amb alguns cavallistes d'aquí está organitzant unes corregudes de cavalls p'el 1.º de Octubre prop-venient.

El camp aont ha de fer-sé l'Hipódrom i ont han de tenir lloc les carreres es d'excel lents condicions topográfiques, Ademés es poc distant de Son Servera i just a devora les hermoses plaies de S'Hort. Aixó constitueix un acert per l'indicada societat, perquè ja no es poria elegir lloc més apropiat.

Si be és veritat qu'en certesa podem adelantá pocs detalls no obstant se diu per cosa certa qu'el cavall «Romero» propietat de D. Antoni M.ª Nabot. correrá amb el «Neca» de Sa Pobla. Aquesta carrera és la qu'ha despertat més gros interés entre els aficionats a n'aqueix deport, ja que hi ha poc d'un a s'altre segons se desprén del resultat de la proesa qu'els dos feren plegats a s'Hipódrom «Fontanellas» en les pasades festes de St. Salvador d'Artá.

La setmana qui ve tal vegada tindrém adquirits més detalls dels demés cavalls qu'han de lluitar, com també de les hores en que hi haurá els trens extraordinaris que s'han conseguits.

—Sabem qu'els sindicalistes agraris tenen acordada l'exportació de figues seques a Barcelona tan prest com hagin acabada la recolecció.

¡Molt bé, socis del Sindicat Catòlic! Així s'ha de fer.

Corresponsal

Fundació Bernat-Metge

El nostre bon amic i paisà, En Joan Estelrich, literat de retxa resident a Barcelona, acaba de publicar un follet planetjant la Fundació Bernat Metge de la qual es Director. Aquest follet que és estat editat per propagar aqueixa institució explica amb tota classe de detalls l'objecte, fins i caràcter de les obres que van a publicar com els tipus dels volums condicions de les traduccions, i de venda, preus etc.

De tothom és ja sabut qu'aqueixa valfosa Fundació té per objecte la publicació d'una col·lecció en llengua nostra dels clàssics grecs i llatins dels quals se ferán varies edicions, la bàssica amb el text antic i traducció catalana, a 7'50 pts. volum; la mateixa en paper de fil a 18 pts; la edició amb el text antic sol amb les portades en llatí a 4'50 pts. volum i altre contenint el text català sol, amb l'estudi preliminar, també a 4'50 pts. Sortiran 10 volums cada any.

Augurám, al bon amic, un gran éxit en sa empresa, i li desitjam de bon cor.

Pregó interessant

Per segona vegada el Batle ha manat fer un pregó prohibint a tota classe de vehículs, carros, carretons, vixicletes, autos etc. el corre pels carrers de la vila com també ha privat an els nins que fassin rodar cercols pels carrers, amb els que perilla fer pò al bestiar i que hi hagi desgracies.

També s'ha fet crida de que ningú deixi ni els vespres ni de día els carros desenganxats en mig dels carrers.

Eren aquestes disposicions de precisió perque novament s'abusava.

REGIONALS

PROPAGANDA SINDICALISTA.—Ja no més mos faltava aquesta. S'han entregats a Mallorca "El Noy del Sucre.", i alguns adláteres seus per sembrar aqueixes noves idees. Han fet un mitin an el Balear i cosa rara, tant llepolets com som els mallorquins ningú se determiná a menjar-lo-se.

VADELLADA.—Sa vadellada qu'anunciarem diumenge no se pogué fer per no haver arribats es vadells. ¡Ja seria bona que tampoc haguessen arribats per demá!

EL MALLORQUINISME DE "EL DIA".—Aquest periódic fa uns quants dies remolca un poc aixó de mallorquinisme, regionalisme etc. però de aquest en té uua idea ben particular.

ENCARA HI HA SEUVATGES.—Devers Sta. Eugenia, durant sa vetlada se trobá una penya de més de cinc quintás demunt sa vía del tren de Felanitx, i se creu que fou posada a posta per fer descarrillar el tren.

No s'ha trobat el delinquent, i es una llástima perque aquest per dur a la Africa seria de primera ja que s'hi trobaria entre germans.

TELEGRAF.—A Formentera s'hi ha inaugurada una nova estació telegràfica.

GIR TELEGRAFIC.—S'ha disposat que en tots les hores del día i nit segons els servíci de cada estació s'admetin a Telegrafs giros desde 1 pia. a 100, 500 i 1000 segons l'importancia de la població. Se paga l'1 per 100 per drets i deu centims pel rebut. Queda incluit en aquesta paga el valor del telegrama.

ACTE LITERARI-MUSICAL

L'Associació "d'Obreras de St. Josep" els dies 24 i 25 celebrarà l'acte literari-musical que cada any acostuma a benefici dels pobres.

L'acte se ferá en l'Escola dels PP. Franciscans; a les 4 del capvespre.

Agraim l'invitació.

Crónica

METEOROLOGIA.—El temps s'es estirat de bo. Encara que hajem entrats dins la Tardor, fa uns dies es pléndits. El termómetro és arribat colca día fins als 26° a l'ombra. El cel está clar tots els dies i el vent en calma.

ESTAT SANITARI.—Gracies a Deu, seguí dins la bona temporada. No hi ha epidemies.

BAIXES.—Els productes agricóles van de cada dia abaixant. Ses garroves se paguen a 3 pts. S'Oli ha devallat fins a 16 la somada, les metles fins a 26 pts. Tot s'sen va cap avall excepte els productes industrials que a causa d'aguantar-se alts els jornals de brassos experimenten poca baixa.

MALALT.—Dimarts pegá un atac a Mestre Miquel Morey «S'Escolá vey», i se posá tant malament que se temia un desenlaç fatal i ràpid. Quand escrivim la noticia ha millorat un poc dins la gravetat.

AMONESTACIO.—Els diumenges duen a sa plassa molts de melons i se venen bastant barato. Aixó motiva que molts d'atlotells en comprin i van a menjar-los-se an els carrerons, «Fondo» i de S'Ombra ompint-los de cloveyes i pinyols que ademés de esser una lletjura, constitueixen un perill pels qui passen que poden llenegar i tenir una desgracia. El batle, per aquest motíu ha hagut d'amonestar-ne alguns d'aquests joves, i a la segona vegada castigará.

MERCAT D'INCA

En el Mercat de dijous han retgit aquets preus:

Bessó d'Ametla a 110'00 quiatá

Blat a 24'00 pts la cortera

Xeixa a 24'50 « « «

Ordi mallorquí a 12'50 « «

« forastera a 12'00 « «

Civada mallorquina 12'00 pts. id.

» forastera a 11'50 « «

Faves cuitores a 25'00 « »

« ordinaries a 22'00 « «

« pel bestiar a 22'00 « «

SECCIÓ AMENA I HUMORÍSTICA

Respectau
l'autoritat

Diu que a un poblet de la montanya hi havia un batle que tenia un porc, amb perdó de tots voltros.

An és costat de sa casa del batle ha havia sa des notari i els corrals d'un i de s'altre qu'estaven derrera ses cases, se tocaven, sense que hi hagués cap paret que les separás.

Es batle, d'alguna cosa li havia de valer ser autoritat, deixava a lloure es seu porc i aquest se va aficionar de tal manera a ses cols des notari que tot sovint era a s'hort d'aquest.

El lletrat s'havia queixat unes quantes vegades a l'homo de la vara de les malifetes des seu porc i fins l'havia amenassat en que li mataria si'l tornava voure dins es seu corral; però es batle no feia res per posar hi remei.

I vet-aquí qu'un dia en que com de costum, es porc des batle s'estava atipant de cols des notari, aquest va cridar tot enfurimat:

—Ara si que'l mat!

I s'en anà a cercar s'escopeta.

Es batle va sentir l'amenassa i va corre també a cercar sa vara i va arribar an es costat des seu porc an es precís moment en que'l notari li apuntava l'escopeta, i posant sa vara de sa justícia a demunt es porc digué an es notari:

—Mata'l, si t'atreveis, ara que representa el rei.

I es notari respectuos, com no poria menos d'esser-ho amb sa dignitat real per més que en aquell moment estigués representada pe's porc des batle se va reservar el tir per altra ocasió.

Bromes d'En Xerapi.

Un vespre, en Xerapi, cansat d'esser pobre, va començar a demanar a Deu: «Senyor, enviaume cinquanta duros i ja seré feliç; però no m'en envieu ni un menes, perquè sino, no'ls-e voldria.» I tantes vegades ho digué, i amb veu tan

alta cada vegada, que en Tófol que solia anar a veure en Xerapi cada vespre i que, imitantlo algunes vegades se les passava de xistós, va senti la pregaria abans de entrar, i, qué fa? Ja's partit cap a casseua, pren coranta nou duros i li tira el paquet per devall la porta ent molt de renou, però amagant-se tot-duua per escoltar i fer la prova. En Xerapi, corr a la porta i veu el bulto i tot-d'una ja's posa a contar: Quand ve-gé que només n'hi havia coranta nou, diu: «Deu només m'en dona coranta nou. Aixó es que sap que s'altre ei me puc gonyar jo... Moltes gracies, Senyor!»

—«Hei, hei, que aixó és meu, que només els he tirat per provar-te i te'ls quedés, i deies que si'n faltava un no'ls-e voldries!»

—«I que t'expliques tu ara! Si aixó ve del cel i es ben meu!»

Que si, que no; que no, que si; i tornem-hi a lo mateix fins que determinaren anar a trobar l'advocat, conceller de la vila.

—«Ara ho dius perquè saps que no tenc roba per presentarme a casa de tal senyor.»

—«Anem, en passar per cameva, jo ja't deixaré un jac.»

I ho feren així.

L'advocat donà la raó an en Tófol però en Xerapi enrabiat cridà:

«Sembla mentida, senyor advocat, que un homo com vosté, doni la raó an aquest homo que m'escoltava per robar-me, i que fins i tot es capaç de dir que es jac que duc es seul!»

—«I ben net que ho és meu!» cridà s'altre.

—«Ho veu, senyor advocat?»

—«Si jo-li he deixat!»

—«Ho veu, ho veu, senyor advocat lo que li deia? I vagi donant-li la raó!»

Llavors l'advocat condemnà en Tófol i en Xerapi quedà amb sos dob-bès i es jac.

Idó? Que n'hi fessen de bromes an en Xerapi!

—Ay, si? Va di ell.—Ja te'n donaré jo d'aficarte dins es nostro pou!

Agafa un covo, l'enganxa a sa corda i curriolada avall, covo i corda, fins que s'aturaren en el fons. Comensa a pouetjar, però sia que se quedás enclavat o que els ganxos enrocassen a qualche pedra, sa questió que venga estirà i no surtia res.

—«Ah caramba!»—deia eli—mira que be pesa aquesta ximple!

I sa lluna amb so moviment de s'aigo encare li feia carusses.

—«Si, ja pots riure ja para rai!... i venga estirà a sa curriola, i sa lluna, venga no volé pujar!»

Fins que a la fi agafa la corda amb ses dues mans ben abocat an es pou, i estira qui t'estira.

—«Apa murria! Si seguirás!»—I res.

Sa questió es que amb una estirada seca, li pesá mes es cap que la resta i ell i corda se'n anaren per avall pegant un bon tutup. Un poc refet va alsá es cap a l'aire, i m'afina sa lluna que se blava que corria per la volta blavosa del cel.

I l'homo tot satisfet li diu:

—«Ah, pillal! M'has fet pegá un bon tutup, però també t'he fet torná a cateva!»

A la vila s'hi aixecá una ximeneia molt alta per fer una farinera: Un dia que ell la se mirava, un amic seu li preguntá:

—«Què ha d'esser aixó quand estarà acabat?»

—«Homo, no hu veus? Un pou qu'han posat de cap per avall per aixugar-lo!»

Un vespre se'n va anar a treure aigo i va veure que a dins es pou s'hi reflectava sa lluna:

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.

Especialitat en impresos per carrues, mestres i carabiners Segons els models oficials

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES, OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitat en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA

Carre dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche
de parte directo para Cadepera y Calerratjada
y de estos puntos sale otro para todas las salidas
de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas
y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones
intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODLO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTÁ

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

Ha posada una nova Agencia entre Artá i Pal-
ma.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe
d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des
Centro Farmacéutic.

Artá Figuerol 43

¡Artanenco, escoltau!

Si's paraigo está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Rauxé el dobará
be, barato i aviat.
En lo que també es trempat
es en femes de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i máquinas de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÁ

Ensaïmades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panet,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTÁ

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier
estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÁ

DISPONIBLE